

РЕШЕНИЕ

№ 3621

гр. София, 06.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-A СЪСТАВ, в публично заседание на десети ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Виолета Йовчева

Членове: Мариана Г.
Димитър Ковачев

при участието на секретаря Надежда Св. Масова
като разгледа докладваното от Мариана Г. Въззивно гражданско дело № 20221100501969 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258 – 273 от ГПК.

С решение от 22.12.2021г. по гр. д. № 13398/2021г. Софийски районен съд, ГО, 39 състав, ответникът С.О. е осъден да заплати на М. М. П. следните суми: по иск с правно основание чл. 55, ал. 1, пр. 1-во от ЗЗД - сумата от 200 лева, представляваща получена без основание сума по изпълнително дело № 20208380408143 по описа на ЧСИ М.Б., образувано въз основа на влязло в сила наказателно постановление № 306789/14.03.2017г. на зам.кмета на СО, с което е наложено административно наказание „глоба“, ведно със законната лихва от датата на депозиране на исковата молба – 08.03.2021г. до окончателното изплащане; по иск с правно основание чл. 59 от ЗЗД – сумата от 130, 90 лева, представляваща платени от ищцата без основание такси по ТТРЗЧСИ по изпълнително дело № 20208380408143 по описа на ЧСИ М.Б., с чиито размер ответникът се е обогатил, ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане и по иск с правно основание чл. 49, вр. чл. 45, ал. 1 от ЗЗД – сумата от 25 лева, представляваща претърпени имуществени вреди – платени такси към банката за обработка на запорно съобщение, ведно ведно със законната лихва от датата на подаване

на исковата молба до окончателното изплащане.

Срещу решението е подадена в законоустановения срок въззивна жалба от ответника С.О., в която са изложени доводи за допуснати съществени нарушения на съдопроизводствени правила, довели до необоснованост на формираните от първоинстанционния съд изводи, както и за нарушение на материалния закон. Конкретно се твърди, че в случая е установено обстоятелството, че ищцата е извършила административно нарушение по Наредбата за реда и условията за пътуване с обществен градски транспорт на територията на С.О., за което е санкционирана с влязло в сила наказателно постановление. Ответникът е предприел действия за събиране на наложената глоба, което е станало преди да е изтекла погасителната давност за събиране на наложената глоба, представляваща по своето естество публично задължение. На следващо място, развити са съображения, че в случая не е изтекла абсолютната погасителна давност за предприемането на изпълнителни действия. Освен това несъбирането на вземането не можело да се вмени във вина нито на кредитора, нито на органа по принудително изпълнение, тъй като същото може да се дължи на липса на парични средства и друго имущество на длъжника, към което да се насочи изпълнението. Аргументира се становище, че преценката за заличаване на дадено публично задължение по давност е единствено в компетентността на съответния административно-наказващ орган. Поддържа се, че в случаите, в които се събират принудително публични задължения, представляващи наложена глоба по наказателно постановление, е налице и обществен интерес, както и постигане на превантивната функция на закона, като се предотвратяват по-нататъшни такива нарушения, които са изключително масови и се извършват именно с конкретната цел да не бъде заплащана ползваната услуга. По тези съображения е направено искане за отмяна на обжалваното решение и постановяване на друго, с което предявените искове да се отхвърлят.

Насрещната страна М. М. П. е подала отговор на въззивната жалба, с който същата се оспорва по подробно изложени съображения. Счита първоинстанционното за обосновано и правилно, като постановено в правилно приложение на материалния закон и съобразно ангажираните в производството доказателства. Поддържа становище, че изложените във въззивната жалба съображения са неотносими към предмета на спора. Сочи,

че по отношение на вземанията по влезли в сила наказателни постановления е налице специална правна уредба, регламентираща давността за изпълнение на наложените административни наказания, включително погасителния давностен срок и началния момент, от който този срок тече – чл. 82 от ЗАНН. Излага доводи, че при прилагането на специалната нормативна регламентация по чл. 82, ал. 1, б. „а“, вр. ал. 2 от ЗАНН следва извода, че по отношение на публичните вземания за глоби по наказателно постановление, погасителният давностен срок започва да тече от датата на влизане в сила на същото. В случая посоченият двугодишен срок, отброяващ се от датата на влизане в сила на наказателното постановление – 03.11.2017г., е изтекъл на 03.11.2019г. Освен това към 03.11.2020г. е била изтекла и т.нар. абсолютна давност за погасяване на вземането, представляващо наложено административно наказание „глоба“. Процесното изпълнително производство, по което от ищцата е събрана по принудителен ред сумата от 200 лева, е образувано на 27.11.2020г., т.е. след погасяване на вземането по давност. По тези съображения счита, че всички заплатени в хода на изпълнително производство суми са платени без основание, поради което предявените искове за основателни. С оглед изложеното е направено искане за потвърждаване на обжалваното решение.

Софийският градски съд, като прецени събраните по делото доказателства по свое убеждение и съобразно чл. 12 от ГПК във връзка с наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт и възраженията на въззиваемия, намира за установено следното:

Жалбата е подадена в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК и е допустима, а разгледана по същество е неоснователна.

Предявени са обективно кумулативно съединени искове с правно основание чл. 55, ал. 1, предл. 1-во от ЗЗД, чл. 59 от ЗЗД и чл. 49, вр. чл. 45, ал. 1 от ЗЗД.

Първоинстанционният съд е бил сезиран с искова молба от М. М. П., в която се твърди, че срещу нея на 14.03.2017г. е издадено наказателно постановление, с което е наложена глоба в размер на 200 лева. Поддържа, че същото е влязло в сила на 03.11.2017г. Ищцата сочи, че на 03.12.2020г. по молба на вискателя С.О. е образувано изпълнително дело № 20208380408143 по описа на ЧСИ М.Б. за принудително събиране на наложената глоба.

Аргументира становище, че вземането е погасено по давност към датата на образуване на изпълнителното дело с оглед специалната разпоредба на чл. 82, ал. 1, б. „а“ от ЗАНН, съгласно която административното наказание не се изпълнява, ако са изтекли две години от датата на изискуемостта на задължението, като срокът започва да тече от датата на влизане в сила на наказателното постановление. В исковата молба се твърди, че въз основа на реализиран забор по изпълнителното дело, от личната банкова сметка на ищцата били преведени на 04.12.2020г. и на 08.12.2020г. по сметка на съдебния изпълнител суми в общ размер на 330, 90 лева. Ищцата навежда съображения, че посочената сума подлежи на връщане от взискателя, тъй като е платена чрез принудително изпълнение по процесното изпълнително производство без основание – вземането е било погасено по давност към датата на реализиране на изпълнителния способ. Освен това, при обработка на заборните съобщения от третите задължени лица – две търговски банки, последните начислили за сметка на ищцата такса в общ размер на 25 лева, представляваща такса за обработване на заборно съобщение и за нареден превод към частен съдебен изпълнител. Развити са доводи, че така удържаната сума за такса представлява имуществена вреда за ищцата, за репарирание на която следва да се ангажира имуществената отговорност на взискателя в изпълнителното производство, предвид обстоятелството, че е предприел действия по принудително събиране на погасено по давност вземане.

За да постанови обжалваното решение първоинстанционният съд е приел, че срещу ищцата е издадено наказателно постановление, влязло в сила на 03.11.2017г., с което е наложено административно наказание „глоба“. Посочено е, че принудителното събиране на това публично вземане се погасява по предвидения в чл. 82 от ЗАНН ред и срок. С решението е съобразена разпоредбата на чл. 82, ал. 1, б. „а“ от ЗАНН, която предвижда, че административното наказание не се изпълнява, ако са изтекли две години, когато наказанието е „глоба“, а съгласно чл. 82, ал. 2 от ЗАНН давността започва да тече от влизане в сила на акта, с който е наложено наказанието и се прекъсва с всяко действие на надлежните органи, предприети спрямо наказания за изпълнение на наказанието. А според изричната норма на чл. 82, ал. 3 от ЗАНН, независимо от спирането или прекъсването на давността административното наказание не се изпълнява, ако е изтекъл срок, който

надвишава с една втора срока по ал. 1. Посочено е, че приложението на цитираната алинея е изключено по отношение на глобата, когато за събирането ѝ в срока по ал. 1 е образувано изпълнително производство. В мотивите на решението е прието, че към датата на образуване на процесното изпълнително производство за принудително събиране на вземането е изтекъл законоустановеният двугодишен срок и същото е погасено по давност. Ето защо е направен извод, че събраната в хода на изпълнителното дело сума чрез реализиране на наложен заповор върху вземания на длъжника, е платена без основание и подлежи на връщане. По отношение на претенцията за връщане на сумата от 130, 90 лева, представляваща платена от ищцата такса по изпълнението, е посочено, че същата не се дължи от длъжника, доколкото изпълнителното дело е образувано за принудително събиране на погасено по давност вземане. В този случай дължимите разноси по изпълнението следва да останат в тежест на длъжника. Предявеният иск по чл. 49, вр. чл. 45, ал. 1 от ЗЗД за заплащане на сумата от 25 лева е уважен по съображения, че удържаната от третото задължено лице такса за обработка на заповорно съобщение и за извършен превод по сметка на съдебния изпълнител, представлява имуществена вреда за ищеца. Посочено е, че длъжникът, срещу когото са предприети незаконосъобразни принудителни действия, има право да претендира сторените от него разноси по общия ред като вреди от непозволено увреждане.

Съгласно чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Настоящият съдебен състав счита обжалваното решение за валидно и допустимо. По релевираните доводи за неправилност на същото намира следното:

По делото не е спорно обстоятелството, че с наказателно постановление № 306789/2017г. от 14.03.2017г., издадено от зам.кмет на С.О., на ищцата М. М. П. е било наложено административно наказание - глоба в размер на 200 лв. съгласно чл. 35, ал. 7, т. 1 от НРУПОГТТСО. Не се спори между страните, а и с оглед данните по делото, съдът приема, че процесното наказателно постановление е влязло в сила на 03.11.2017г. За събиране на наложената на ищцата по административен ред глоба въз основа на възлагателно писмо за

събиране на публични вземания от С.О. с вх. № 66091/27.11.2020г. е образувано на 27.11.2020г. процесното изпълнително дело № 20208380408143 по описа на ЧСИ М.Б., рег. № 838 на КЧСИ. Установено е, че на 03.12.2020г. на ищцата е изпратена покана за доброволно изпълнение по процесното изпълнително производство, видно от която задължението на М. П. възлиза на сумата от общо 330, 90 лева, от която 200 лева – неолихвяема сума за наложена глоба; 106, 90 лева – обикновени такси по ТТРЗЧСИ и 24 лева – пропорционална такса по т. 26 от ТТРЗЧСИ.

От представения заверен препис от изпълнително дело № 20208380408143 по описа на ЧСИ М.Б. се установява, че с разпореждане от 01.12.2020г. съдебният изпълнител е наложил заповед върху вземанията на длъжницата по банкови сметки, разкрити в “ПИБ” АД и в “Р.” ЕАД. Третото задължено лице “Р.” ЕАД е изпълнило заповедта съобразно съществуващата наличност по сметката, като на 04.12.2020г. по процесното изпълнително дело е преведена сума в размер на 159, 67 лева. На 08.12.2020г. третото задължено лице “ПИБ” АД в изпълнение на наложения заповед е превел по сметка на съдебния изпълнител сумата от 330, 90 лева. На същата дата банковата сметка на ищцата, разкрита в “ПИБ” АД, е задължена със сумата от 20 лева – такса за обработка на полученото заповедно съобщение и със сумата от 5 лева – такса за нареден банков левов превод по сметка на съдебния изпълнител. Тези обстоятелства се установяват от представеното и неоспорено от ответника извлечение от банкова сметка на ищцата, разкрита в “ПИБ” АД.

На 12.02.2021г. органът по принудително изпълнение е изплатил на вискателя сумата от 200 лева, с което вземането на С.О. е изцяло удовлетворено.

При така установеното от фактическа страна съдът достига до следните правни изводи:

По предявения иск с правно основание за осъждане на ответника да върне сумата от 200 лева, представляваща наложено административно наказание “глоба”, събрана по принудителен ред чрез реализиране на наложен в изпълнителното производство заповед:

Ищецът е навел в исковата молба твърдения, че ответникът е провел материално незаконосъобразно изпълнение на погасено по давност вземане, вследствие на което се е обогатил неоснователно с получените суми. С оглед

изложените обстоятелства, на които се основава иска и предвид отправеното към съда искане за защита на субективното материално право, се налага извод, че претенцията намира своето основание в нормата на чл. 55, ал. 1, предл. 1-во от ЗЗД.

По исковете по чл. 55, ал. 1 от ЗЗД хипотезите на "получаване без основание" обикновено са обусловени от едно преюдициално договорно правоотношение. Съответно фактическия състав на чл. 55, ал. 1, пр. 1 от ЗЗД изисква предаване, съответно получаване, на нещо при начална липса на основание, т.е., когато още при самото получаване липсва основание за преминаване на блага от имуществото на едно лице в имуществото на друго. Освен това основанието трябва да липсва не само при получаване на имуществената ценност, но и при предявяване на претенцията за реституция на даденото. Първата хипотеза на чл. 55 от ЗЗД е налице, както когато ищецът докаже даването, а ответникът не докаже претендираното от него основание, така и когато ответникът докаже основанието, на което получил даденото, но ищецът докаже и репликата си, че това основание е нищожно. И в двата случая даденото е без основание.

Съгласно правилото на чл. 154, ал. 1 от ГПК в тежест на ищеца е да докаже единствено даването, а в тежест на ответника е да докаже наличието на основание за получаване на процесната сума, респективно – основание за задържането на процесната сума.

Основателността на иска се обуславя от доказване на първо място на извършена от ищеца в полза на ответника престация на парична сума, получена от ответната страна без основание, като в хипотезата на чл. 55, ал. 1, предл. 1-во от ЗЗД липсата на основание следва да е начална, каквито са и фактическите твърдения на ищеца.

С изтичане на погасителната давност преди предприемане на изпълнителните действия отпада и основанието, на което вискателят по изпълнителното дело е получил принудително събраните суми. Ако погасителната давност е била вече изтекла, нито наложените след това запори, нито направените по повод на същите плащания са основания за заличаване на последиците от изтеклата давност. Единствено платеното при условията на чл. 118 ЗЗД не би могло да бъде искано обратно, но за неизплатения остатък от задължението длъжникът може да прави своето

възражение за изтекла погасителна давност независимо от наложените след изтичането на давността запори и независимо от направените по този повод удръжки. Последните не прекъсват вече изтеклата давност, нито заличават нейните последици. Събраните по поискан след изтичане на погасителната давност запови суми не представляват изпълнение по смисъла на чл. 118 ЗЗД, поради което може да се иска от длъжника връщането им /в този смисъл решение № 1483 от 17.08.1967г. по гр. д. № 977/1967г., I ГО на ВС/.

В конкретния случай по делото се установи, че вземанията, предмет на издаденото срещу ищцата наказателно постановление, са събрани принудително по образуваното изпълнително производство въз основа на реализиран запови. Сумата от 200 лева е изплатена в полза на ответника в качеството му на вискател.

Основното спорно по делото обстоятелство е дали към датата на образуване на изпълнителното производство погасителната давност за принудително събиране на процесното вземане е погасено по давност.

Разпоредбата на чл. 162 от ДОПК определя кои са публичните държавни и общински вземания, като ал. 2, т. 7 сочи като такива вземанията по влезли в сила наказателни постановления. Нормата на чл. 168, т. 3 от ДОПК предвижда възможността за погасяване на публичното вземане по давност.

Съгласно чл. 162, ал. 2, т. 7 от ДОПК, вземанията по влезли в сила наказателни постановления са публични, и съгласно чл. 163, ал. 1 и, ал. 3 от ДОПК поначало се събират по реда на ДОПК от публичните изпълнители при Националната агенция за приходите, освен ако в закон е предвидено друго. В случая ответната Столична община се е възползвала от предоставената ѝ с чл. 2, ал. 3 от ЗЧСИ възможност за избор, като с възлагателно писмо от 27.11.2020г. е възложила събирането на глобата на частен съдебен изпълнител. Изпълнителното производство пред съдебния изпълнител се развива по реда на ГПК - съгласно изричната разпоредба на чл. 163, ал. 4 от ДОПК и предвид наличието на изключенията по чл. 163, ал. 1 и ал. 3 от ДОПК. С оглед дадените разяснения с определение № 5 от 04.02.2020 г. по адм. д. № 66/2019 г., смесен 5 членен състав на ВАС и ВКС, постановено по реда на чл. 135, ал. 4 от АПК, след като е образувано изпълнително дело по реда на ГПК на основание чл. 163, ал. 4 от ДОПК, събирането на публичното

задължение се извършва по ГПК, като защитата срещу изпълнението също се провежда по предвидените в ГПК производства по обжалване действията по изпълнението – чл. 435 и сл. от ГПК и по исков ред по чл. 439 от ГПК. В този смисъл са и определение № 16/16.04.2021г. на смесен петчленен състав на ВАС и ВКС по адм.д. № 14/2021г., определение № 8 от 29.03.2021г. по гр.д. № 6/2021г., 5-членен състав на ВКС и ВАС, както и постановените по сходни казуси определение № 63 от 17.10.2017г. на ВАС по адм. д. № 47/2017г., определение № 48 от 22.05.2018г. на ВАС по адм. д. № 34/2018г., определение № 87 от 29.11.2019г. по адм. д. № 45/2019г., определение № 39 от 02.10.2020г. по адм. д. № 23/2020г., определение № 52 от 29.12.2020 г. на ВКС по гр. д. № 38/2020 г., 5-членен с-в.

Съгласно чл. 171, ал. 1 ДОПК, публичните вземания се погасяват с изтичането на 5-годишен давностен срок, считано от 1 януари на годината, следваща годината, през която е следвало да се плати публичното задължение, освен ако в закон е предвиден по-кратък срок. Алинея две предвижда и абсолютна погасителна давност от 10 години, считано от 1 януари на годината, следваща годината, през която е следвало да се плати публичното задължение, като се погасяват всички публични вземания независимо от спирането или прекъсването на давността освен в случаите, когато задължението е отсрочено или разсрочено; вземането е предявено в производство по несъстоятелност; е образувано наказателно производство, от изхода на което зависи установяването или събирането на публичното задължение; изпълнението е спряно по искане на длъжника; е подадена жалба за разрешаване на спор по глава шестнадесета, раздел IIа.

Давността за изпълнение на административното наказание е изтичане на определен срок от време, установен със закон, в който надлежният орган бездейства да упражни правомощията си да приложи административно-наказателната репресия спрямо извършителя на нарушението. Давността за изпълнение на административно наказание, наричана още изпълнителска давност, е изтичане на установен от закона срок от време, в който надлежният орган на публичното право проявява пасивност по отношение на правомощието си да приложи административно-наказателна репресия спрямо извършителя на административно нарушение. Видовете изпълнителска давност са обикновена и абсолютна.

Глобата, наложена с наказателно постановление, представлява публично вземане по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 7 ДОПК, но същата е и административно наказание, предвидено в чл. 13, б. "б." ЗАНН. Съгласно задължителните тълкувателни разяснения на Тълкувателно решение № 2/12.04.2017 г. по тълк. дело № 3/2016 г. по описа на ВАС, при разглеждане на правната природа на глобата превес следва да има нейният характер на административно наказание, а не нейният характер на публично вземане, поради което срокът по чл. 171, ал. 1 ДОПК е неприложим по отношение на давността за това вземане. Съгласно разпоредбата на чл. 82, ал. 1, б. "а" ЗАНН, обикновената давност, с която се погасява правото на принудително изпълнение на глобата, е две години, а без оглед на настъпили обстоятелства по нейното спиране или прекъсване, абсолютната давност изтича след три години, съобразно нормата на чл. 82, ал. 3 ЗАНН. Последната е неприложима в случаите, когато в двугодишния срок от влизане в сила на наказателното постановление е било образувано изпълнително производство за събиране на вземането (арг. чл. 82, ал. 4 ЗАНН), но в противен случай, ако в посочения 2-годишен срок не се предприемат изпълнителни действия, глобата не подлежи на изпълнение по принудителен ред.

В настоящия случай оспореното вземане е наложено като глоба с наказателно постановление № 306789/2017 от 14.03.2017г., което е влязло в сила на 03.11.2017г. Възлагателното писмо за събиране е получено от съдебния изпълнител на 27.11.2020г., т.е. след като е изтекла обикновената давност за изпълнение на вземането (считано от 04.11.2019г.), а и абсолютната тригодишна давност, считано от 04.11.2020г. При липсата на данни за други настъпили обстоятелства по смисъла на чл. 115 или чл. 116 ЗЗД, обуславящи прекъсване или спиране на давностния срок през двугодишния период от влизане в сила на административния акт, изпълнително дело по описа на ЧСИ М.Б. е образувано за неподлежащо на принудително изпълнение вземане, като правото на кредитора за принудително удовлетворение на оспорената глоба е погасено още на 04.11.2019г. Вземането на вискателя е удовлетворено принудително чрез реализиране на изпълнителен способ – заповед върху банковите сметки на длъжника, наложен на 04.12.2020г., като плащанията от третите задължени лица са извършени на 04.12.2020г. и на 08.12.2020г. С оглед изложеното се

налага извод, че е налице хипотеза на материално незаконосъобразно принудително изпълнение на погасено по давност вземане за сумата от 200 лева, представляваща наложено с наказателно постановление административно наказание “глоба”, поради което събирането на същата в рамките на изпълнителното производство е без основание. Претенцията на ищеца за връщане на получената от вискателя сума от 200 лева е основателна.

Изложените от въззивника доводи срещу основателността на иска са неоснователни. Дали административното нарушение, за което е наложено наказанието, действително е било извършено или не, е въпрос, който е извън предмета на настоящия правен спор, доколкото е налице влязло в сила наказателно постановление, съставляващо изпълнително основание. Безспорно е по делото обстоятелството, че преди кредиторът да предприеме действия за събиране на вземането за глоба, срокът на изпълнителската давност е бил изтекъл и за длъжника е възникнало правото да се позове на това обстоятелство.

На следващо място, неоснователно въззивникът се позовава на абсолютна погасителна давност за вземането. Същата е приложима само в хипотеза, в която давността е била спирана или прекъсвана преди да изтече срокът на по-кратката давност, тази за изпълнение на наказанието. В производството от страна на ответника не са въведени твърдения за настъпване на обстоятелства, довели до спиране или до прекъсване на давността, за да изследва съдът въпроса за настъпването на абсолютна давност за погасяване на наложеното наказание.

Относно възражението на жалбоподателя, че преценката за заличаване на дадено публично вземане като погасено по давност е в компетентността на съответния административно-наказващ орган, следва да се посочи, че последното макар да е вярно, не лишава гражданския съд от правораздавателната му компетентност да разгледа и разреши правния спор, с който е сезиран. Обсъжданият въпрос е разрешен по задължителен начин с определение № 52 от 29.12.2020 г. на ВКС по гр. дело № 38/2020 г., 5-членен състав, съгласно което редът за събиране на публичното вземане определя и компетентния съд, който следва да се произнесе по исковата молба за установяване несъществуването на това вземане. След като

събирането на публичното вземане е възложено на ЧСИ и същият извършва процесуални действия по реда на ГПК, то по аргумент за по-силното основание, защитата на длъжника по исков ред срещу изпълнението - за установяване възможността задължението му да се събере принудително, се осъществява също по реда на ГПК, като компетентен да разгледа и да се произнесе по него е общият (гражданският) съд - чл. 14, ал. 1 от ГПК /така определение № 8 от 29.03.2021г. по гр.д. № 6/2021г., 5-членен състав на ВКС и ВАС.

По отношение на иска с правно основание чл. 59, ал. 1 от ЗЗД за връщане на събраните по изпълнителното производство обикновени такси и пропорционалната такса по т. 26 от ТТРЗЧСИ:

Съгласно разпоредбата на чл. 59 от ЗЗД всеки, който се е обогатил без основание за сметка на другото дължи да му върне онова, с което се е обогатил до размера на обедняването. Правото на иск по чл. 59, ал.1 от ЗЗД възниква, когато ищецът не разполага с друг иск, с който може да се защити. С тази законова норма се осуетява всяко неоснователно преминаване на блага от едно имущество в друго, въпреки липсата на конкретно уредена възможност в други текстове на закона.

Фактическият състав на неоснователното обогатяване по чл. 59 ЗЗД съдържа следните елементи – 1/. имуществено разместване в патримониума на ищеца и ответника, в резултат на което ответникът се е обогатил за сметка на ищеца; 2/. връзка между обедняването на ищеца и обогатяването на ответника, която произтича от общи факти, породили обогатяването и обедняването; 3/. липса на правно основание за имущественото разместване; 4/. липса на друго основание за защита на правата на обеднелия ищец.

Имуществените облаги се изразяват в увеличаване на актива на имуществото на обогатения, в намаляване на неговите пасиви или спестяване на обогатения на някои разходи, които той е трябвало да понесе. В последната хипотеза спестяването на разходи води до обогатяване в случай, че разходите са били необходими и ответникът по иска с правно основание чл. 59 от ЗЗД е трябвало да ги понесе от собственото си имущество, без да съществуват изгледи за тяхното връщане /решение № 587/01.11.2010г. по гр.д. № 941/2009г. на ВКС, ГО, IV ГО/. В настоящия случай ищецът твърди, че ответникът е образувал изпълнително производство за принудително

събиране на погасено по давност вземане, поради което таксите и допълнителните разноски, включително и пропорционалната такса по т. 26 от ТТРЗЧСИ, следва да се заплати на съдебния изпълнител от взыскателя.

Разноските по принудителното изпълнение са винаги за сметка на длъжника, освен когато изпълнителните действия бъдат изоставени от взыскателя или отменени от съда или делото се прекрати на основание чл. 433 ГПК, освен поради плащане, направено след започване на изпълнителното производство, или /нова ал. 3 на чл. 79 от ГПК – ДВ, бр. 86 от 2017г./ разноските, направени от взыскателя, са за изпълнителни способности, които не са приложени. В случая е налице основание за отпадане на отговорността на длъжника за направените разноски по изпълнението, тъй като се установи, че предмет на изпълнение е недължимо вземане поради погасяването му по давност. Ето защо разноските за обикновените такси по изпълнението /които в случая не са били внесени авансово от взыскателя/ по т. 1, т. 3, т. 5, т. 9 и т. 31 а от ТТРЗЧСИ в общ размер на 106, 90 лева съгласно постановление на ЧСИ от 03.12.2020г., са дължими от взыскателя по аргумент от противното на чл. 79, ал. 1 от ГПК, а не от ищцата в качеството ѝ на длъжник по изпълнителното производство.

Пропорционалната такса по т. 26 от ТТРЗЧСИ, представляваща възнаграждение на частния съдебен изпълнител, по правило се дължи от длъжника при всички случаи на удовлетворяване на кредитора след започване на принудителното изпълнение и предприемането на изпълнителните действия. Изключение от това правило е налице в хипотеза на проведено материално незаконосъобразно принудително изпълнение, в който случай разноските за таксата по т. 26 от ТТРЗЧСИ следва да се понесат от взыскателя.

В случая с оглед изложените по-горе мотиви от съда е налице проведено материално незаконосъобразно принудително изпълнение за събиране на сумата от 200 лева, представляваща административно наказание “глоба. Ето защо е налице твърдяното от ищцата обедняване със сумата от 130, 90 лева, представляваща начислени такси по ТТРЗЧСИ, с която сума ответникът се е обогатил за нейна сметка, спестявайки си разходите за тяхното заплащане, които следва да се понесат от взыскателя по аргумент от противното на разпоредбата на чл. 79, ал. 1 от ГПК.

Основателен е и предявеният иск с правно основание чл. 49, вр. чл. 45, ал. 1 от ЗЗД за заплащане на сумата от 25 лева, представляваща имуществени вреди, претърпени от ищцата в резултат на проведеното от ответника материално незаконосъобразно принудително изпълнение.

Отговорността по чл. 49 от ЗЗД е особен вид безвиновна и обективна отговорност за чужди противоправни и виновни действия, като тази отговорност има гаранционно-обезпечителен характер. Според чл. 49 ЗЗД този, който е възложил на друго лице някаква работа, отговаря за вредите, причинени от него при или по повод изпълнението на тази работа. Касае се за уреден от закона случай на гаранционно-обезпечителна отговорност за вреди, причинени виновно от друго, за разлика от деликтната отговорност за лични виновни действия по чл. 45 ЗЗД. Отговорността по чл. 49 ЗЗД е обективна в смисъл, че тя не произтича от вината на възложителя на работата, а от тази на изпълнителя на същата.

За да бъде ангажирана отговорността на възложителя по чл. 49 ЗЗД е необходимо наличието на следните предпоставки: 1) правоотношение по възлагане на работа, 2) осъществен фактически състав по чл. 45 ЗЗД от физическото лице – пряк изпълнител на работата с необходимите елементи /деяние, вреда – имуществена и/или неимуществена, причинна връзка между деянието и вредата, противоправност и вина/, 3) вредите да са причинени от изпълнителя при или по повод извършването на възложената му работа – чрез действия, които пряко съставляват извършването на възложената работа, чрез бездействия за изпълнение на задължения, които произтичат от закона, техническите и други правила или характера на работата, или чрез действия, които не съставляват изпълнение на самата работа, но са пряко свързани с него (така – ППВС № 9/1966 г.). Във всички случаи на непозволено увреждане вината се предполага до доказване на обратното (чл. 45, ал. 2 ЗЗД), като в тежест на ответника е при оспорване да обори презумпцията, доказвайки по несъмнен начин липсата на вина на прекия извършител. Противоправността не подлежи на доказване, доколкото изводът за наличието ѝ не е фактически, а представлява правна преценка на деянието, вредата и причинната връзка между тях от гледна точка на действащите разпоредби. Останалите елементи от фактическия състав трябва да се докажат от претендиращия обезщетението, съобразно правилата за разпределение на

доказателствената тежест.

Установено е по делото, че сумата от общо 25 лева е удържана от сметка на ищцата и представлява начислена от банката такса за обработка на запорно съобщение и за извършване на банков левов превод по процесното изпълнително дело. Въз основа на изложените по-горе мотиви съдът приема, че инициираното от вискателя принудително изпълнение е незаконосъобразно, поради което всички разходи, направени от или за сметка на длъжника във връзка с процеса по удовлетворяване на спорното вземане, представляват имуществена вреда, подлежаща на репарирание от деликвента.

Като е достигнал до същите изводи първоинстанционният съд е постановил правилно решение, което следва да бъде потвърдено.

По отношение на разноските:

С оглед изхода на спора и предвид изричното искане в полза на въззиваемата страна следва да се присъдят сторените по делото разноски в размер на 200 лева за заплатено адвокатско възнаграждение по представения договор за правна защита и съдействие и списък на разноските по чл. 80 от ГПК.

С оглед цената на предявените искове и на основание чл. 280, ал. 3 от ГПК настоящото решение е окончателно и не подлежи на касационно обжалване.

Така мотивиран Софийският градски съд,

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 20225231 от 22.12.2021г., постановено по гр.д. № 13398/2021г. по описа на СРС, ГО, 39 състав.

ОСЪЖДА С.О., гр. София, ул. “***** да заплати на М. М. П., ЕГН *****, гр. София, жк “***** на основание чл. 273, вр. чл. 78, ал. 3 от ГПК сумата от 200 /двеста/ лева – съдебни разноски във въззивното производство.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____